

28 . Covasna | Punct: Cetatea Zânelor | Anul: 2013

Anul: 2013

Cod RAN: 63535.01

Perioade: Protoistorie, Evul Mediu

Epoci: La Tène, Evul Mediu

Tipuri sit: amenajare/construcție

Categorii sit: Apărare (construcții defensive), Civil, Domestic

Autori: Virgil Apostol, Eliza Raluca Bătrânoiu, Alexandru Berzovan, Viorica Crișan, Monica Mărgineanu-Cârstoiu, József-Gábor Nagy, Eszter Piroska, Anca Corina Pop, Luca Paul Pupeză, Valeriu Sîrbu

Instituții: Muzeul Național de Istorie a României, Instituție Nedefinită, Instituție Nedefinită, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca, Instituție Nedefinită, Instituție Nedefinită, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca, Muzeul Brăilei

Raport

Cercetările arheologice din anul 2013 s-a desfășurat în S7H. Aceasta, a fost trasată în 2007 și a avut ca scop clarificarea dimensiunilor și a traseului zidului de curtină al terasei a II-a, din partea sud-estică a bastionului, precum și lămurirea stratigrafiei și a unor structuri constructive apărute în S7E. În campania 2013 (S7H a ajuns la 22 x 6,40 m), am continuat adâncirea pe toată suprafața de peste 140 mp. În această secțiune au apărut, în anii anteriori, un număr mare de pietre rezultate din dărâmătura zidului, bârne carbonizate de la suprastructura de lemn a zidului, urmele unor construcții din ultimele nivele de locuire și o cantitate impresionantă de vase ceramice întregi sau fragmentare, vase de sticlă, unelte de fier, lut și piatră, piese de podoabă etc. S-a observat că dărâmătura zidului a fost folosită în perioada romană ca bază pentru ridicarea unei construcții, posibil o refortificare a zonei bastionului și a zidurilor de incintă din imediata apropiere a acestuia. Materialele aparținătoare epocii romane s-au rezumă însă la doar câteva fragmente ceramice care au apărut pe platforma respectiva și între pietre, vesela dacică, fie ea lucrată cu mâna sau roata, a fost predominantă. „În timpul cercetărilor arheologice, din anii 1942-1943, Alexandru Ferenczi a descoperit, spre nord, în zona de legătură dintre trasa I și terasa a II-a, în imediata apropiere a acropolei, țigle romane și a presupus existența unui turn de supraveghere și desigur a unor trupe romane care au staționat o perioadă aici. E prematur să ne pronunțăm în acest sens, dar nu excludem posibilitatea, așa după cum, nu excludem nici posibilitatea ca o comunitate dacică să fi revenit după distrugerea cetății de către romani și să fi încercat o reorganizare a spațiului și a forțelor. Oricum și această ultimă fortificare a fost distrusă și incendiată” (1). Din ultimul nivel de locuire dacică provin urmele unei construcții, marcate prin bucăți mari de lipitură arsă, bârne carbonizate și un număr impresionant de vase întregibile (capace, borcane, străchini, fragmente de amfore, căni, cești etc.). În interiorul construcției era amenajată o vatră de foc, de formă circulară.

În anul 2012 s-a ajuns, pe toată suprafața secțiunii, în stratul de pământ galben, depus pentru îndreptarea și repararea teraselor distruse în vremea lui Burebista.

Cercetările au continuat în campania 2013 în primul nivel de locuire dacică. Au fost cercetate 25 de complexe constând din gropi de stâlpi, vetre de foc, platforme de vase, platforme de chirpici ars și două construcții.

Prima o construcție, (Pl.1/2) de formă dreptunghiulară, (6 x5,40 m), a fost marcată de trei rânduri de stâlpi, groși de 0,30 m, adânciți la peste 1m. În interiorul acesteia au apărut două vetre de foc, o monedă de bronz Mesambria (sec. III-II a.Chr.) și un număr mare de vase ceramice din ambele categorii. Sub nivelul de călcare al construcției au apărut urme de arsură, posibil de la prima fază de locuire dacică. Aceasta urmează a fi cercetată în campania viitoare.

În imediata apropiere a zidului de incintă a fost identificată o construcție asemănătoare unei ciste, cu dimensiuni de circa 4 x 2 m, marcată de pietre așezate în formă dreptunghiulară. O parte din pietre sunt foarte mari, una având o formă circulară (Pl.1/1). Pământul din interiorul construcției respective este de culoare cenușie cu urme de cărbune. Aceasta nu a fost cercetată. A fost acoperită și urmează să fie golită în campania viitoare.

Din stratul de cultură a ieșit o cantitate mare de vase lucrate cu mâna și cu roata: borcane, fructiere, strecurători, străchini, boluri și amfore de import; diverse obiecte din fier (cuțite, cuie, un fragment de secere); creuzete întregi și fragmentare, fusaiole, jetoane, cute de piatră; piese de podoabă (mărgel de sticlă și chihlimbar; o brățară din bronz, fibule din bronz, Pl.2.) și un număr însemnat de oase de animale.

Secțiunea nu a fost finalizată nici în acest an. Sperăm să o finalizăm în campania viitoare și să reușim să depistăm paramentul interior al zidului de curtină.

Cercetările din 2013 au fost extrem de bogate în artefacte și informații. Cele trei faze de locuire și de amenajare a terasei din primul nivel dovedesc o perioadă lungă de locuire și de muncă la construirea fortificațiilor. Complexele cercetate în acest an și artefactele descoperite ne arată că primele faze de locuire au fost relativ calme cu activități specifice unei așezări civile.

În data de 18 august am organizat Ziua porților deschise, manifestare care s-a bucurat de o mare popularitate. Un număr de circa 200 de persoane au urcat muntele pentru a participa la ghidajele de specialitate. Cu această ocazie au fost expuse și o parte din artefactele descoperite în campania 2013. S-au împărțit pliante și au putut fi vizualizate, pe panouri, imagini din săpăturile efectuate pe parcursul a 15 ani. Afișul și imaginile din timpul manifestării au fost postate pe pagina de facebook a MNIT.

La finalul săpăturii au fost protejate zidurile (curtina terasei a doua) și înlocuite panourile deteriorate, ce protejau curtina terasei a II-a; au fost protejate complexele dezvelite în secțiunea S 7 H.

Problemele pe care le ridică un sit de dimensiunile Cetății Zânelor (o acropolă și patru terase înconjurată cu ziduri din piatră, posibil mai multe bastioane) sunt foarte numeroase și complexe. În campaniile viitoare se impun: finalizarea cercetărilor efectuate în jurul bastionului, de pe terasa a II-a, cercetarea acropolei, de altfel extrem de dificilă din cauza numeroaselor gropi lăsate de căutătorii de comori precum și deschiderea unei secțiuni pe latura nord-vestică a terasei a III-a unde presupunem existența porții de acces în cetate. Ar necesita, de asemenea, deschisă o suprafață pe terasa a III-a, colțul vestic, unde configurația terenului pare să indice un alt bastion. Ar fi, de asemenea, extrem de importantă cercetarea extremității nordice a terasei a II-a (unde se leagă de terasa I), acolo unde Alexandru Ferenczi vorbește de existența unui turn de supraveghere roman.

Note

- (1) V. Crișan și colab., în *Cronica Cercetărilor Arheologice din România*, campania 2012, p. 49.

Informații suplimentare online

[Raportul 5156 din cronica.cimec.ro](http://raportul5156.din.cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://localizare.pe.harta.folosind.Mapserver.Cimec.ro)
